

IZHAJA VSAKI DAN
tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj
Povsemne številke se prodajajo po 3 avč., (6 stotink)
v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici,
Kranju, Št. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu,
Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
CENE OGLASOV se računajo po vrstah (široke 73 mm, visoke
24 mm); za trgovinske in obrtne oglase po 20 stotink;
za smrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov
po 50 stot. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka na-
daljna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa
40 stot. — Oglase sprejema „Inseratni oddelek uprave
Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi Edinosti.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Mesečna priloga: „SLOVENSKI TEHNIK“.

NAROČNINA ZNAŠA

za vsa leta 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K —, na
naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira.
Naročnina na redniški izdajki „Edinosti“ stane: celoletno K 5 20, pol leta 2-60
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna
pisma se ne sprejemajo in rokopi si se ne vračajo.
Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.
UREDNIŠTVO: ul. Glorije Galatti 18 (Narodni dom).
Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik
konkorsij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konkorsija
lista „Edinost“ v Trstu, ulica G. Giorgio Galatti št. 18.
Poštuo-hranilnični račun št. 841-652.
Telefon šte. 1157

BRZOJAVNE VESTI.

Štajerski deželni zbor

GRADEC 17. Deželni zbor je danes v prvem čitanju izročil proračun finančnemu odseku in posvetovanje, potem, ko so se toliko socijalno-demokratski, kolikor konservativni poslanci izjavili, da se še v tem zasedanju razpravlja o deželnozborski volilni reformi.

Češki deželni zbor.

PRAGA 17. Koncem današnje seje deželnega zbora je bila prečitana interpelacija poslancev nemških strank, v kateri protestirajo proti provokatoričnemu navalu Čehov v nemška ozemlja.

Moravski deželni zbor.

BRNO 17. Deželni glavar je odgovoril na današnji seji na interpelacije posl. Vanke (socij. demokrata) in dr. Fischerja (nemškega naprednjaka) radi svojega postopanja glede zaključka zadnjega deželnozborskega zasedanja.

Abesinsko odposlanstvo v avdienci pri cesarju.

DUNAJ 17. Cesar je ob 1. uri popoldne v posebni avdienci vsprejel abesinsko odposlanstvo, ki je cesarju izročilo darila in lastnoročno pismo Menelika. Členi odposlanstva so se odpeljali na avdienco v dvorih kočijah. Zvečer bo v Schönbrunn na čast odposlanstva večerja, na katero so med drugimi povabljeni abesinski poslanik, minister za zunanje stvari baron Aehrenthal, poveljnik vojne mornarice grof Montecuccoli in trgovinski minister dr. Fort.

Ignacij Brüll.

DUNAJ 17. Skladatelj Ignacij Brüll je danes umrl.

Minister Andrassy.

DUNAJ 17. Minister grof Andrassy je danes zjutraj dospel semkaj.

iz Švice.

BERN 17. Stanovski svet je enoglasno sklenil dati kantonu v Bernu 6 milijonov frankov podpore, da zamore napraviti v tunelu Lötschberg dvojne tračnice.

Odprite spomenikov v Plevni.

PLEVNA 17. (Bolg. brz. ag.) Po odkritju tukaj postavljenih spomenikov je bila v navzočnosti kneza Ferdinanda in velikega kneza Vladimirja Aleksandroviča na kolodvorskem trgu revija čet, nakar je knez pred 17. pešpolkom ob navdušenih vsklikih čet in množice proglasil velikega kneza Vladimirja Aleksandroviča šefom omenjenega polka, velikega vojvode Andreja Vladimiroviča stotnikom a la suite istega polka in veliko kneginjo Marijo Pavlovno šefom 3. kavalerijskega polka.

Eksplodirala na japonski vojni ladiji.

LONDON 17. „Reuterjev biro“ poroča iz Tokija: Med strelnimi vajami na japonski vojni ladiji „Kasima“ je bilo dne 9. t. m. valed eksplozije neke krogle 40 častnikov in mornarjev ubitih oziroma ranjenih. Ladija je bila poškodovana.

Nemiri na Kitajskem.

SANGAJ 17. Ustaja na jugozapadu Kvantunga, ki jo podpira tajna zveza, se razširja na vedno nemirni Kvangsi. Mesto Šangtse je bilo napadeno. Ustaši, ki so dobili pomoč iz južne pokrajine Hu, imajo puške repetirke in municijo z brezdimnim smodnikom.

Končan štrajk.

CVIKOV 17. Štrajk delavcev v tukajšnjih predilnicah je končan.

Nizozemska zbornica.

HAAG 17. Danes je bila s prestolnim govorom otvorjena zbornica. V prestolnem

govoru izraža kraljica željo za uspeh mirovne konference, katere važna dela zasleduje s posebnim interesom. Nadalje pravi prestolni govor, da je stanje dežele in kolonij zelo povoljno. Odnosaji do inozemskih držav so prijateljski. Prestolni govor napoveduje predlogo načrtov za spremembo ustave glede volilne pravice.

Dogodki v Maroku.

LONDON 17. Kakor poroča „Morning Post“ iz Casablance, se vračajo prebivalci z vsako ladijo v Casablanko.

PARIZ 17. Kakor javljajo listi, so pogoji, ki se jih je stavilo Morokancem nastopni: Izročiti morajo morilce iz Casablance, plačati odškodnino za žrtve umorov in plenjenja in dati poroke. Z ozirom na to, da se je položaj zboljšal, izostane izkrcaje čet, ki so bile namenjene, da organizirajo policijo v pristaniščih.

PARIZ 17. „Petit Parisien“ poroča, da se bo še le v petek zvedelo, ako bodo imela kaj uspeha prizadevanja roda Šanjov, ki so se generalu Drude obvezali, da nagovore rodove v notranjih straneh države, naj se podvržejo.

PARIZ 17. General Drude je brzojavil včeraj: Na nekem rekognosciranju 8 km vznočno od Casablance je neka 25 mož močna četa Marokancev napadla rekognoscijski oddelek, ki je pa napad odbil in pobil en del napadalcev. Odposlanci rodov nikakor ne nasprotujejo nastopnim pogojem: da se preopove nošenje orožja v pasu 12 km okoli Casablance; kogar se zasači z orožjem, bo plačal 12 durov denarne globe in bo vrhu tega še kaznovan. V slučaju novih nemirov, naperjenih proti Evropejcem, bodo rodovi razoroženi; izročiti se ima provzročitelje umoritev od 30. julija; izročiti se ima Kaida Uled el Hadihamona, pravega provzročitelja nemirov v Casablanci; tržišče v Casablanci se na novo odpre; z vsakim, kdor utihotaplja orožje, se bo postopalo kakor z vojnimi ujetnikom; vsaki rod postavi po enega talca, ki se vzamejo iz najuplnejših ljudi rodu. O vojni odškodnini se bodo vršila pogajanja med Marokom in Francijo.

Delegatje so prosili za rok do četrtega zjutraj, da objavijo pogoje svojim rodovom.

Rusija.

Car v Kodanju.

PETROGRAD 17. Car se poda na jahti „Polarnaja Zvezda“ v Kodanj.

„Edinost“ in ricmanjsko vprašanje.

„Slovenec“ trdi v svoji številki od minole sobote, da je „Edinost“ kriva verskega razkola v Ricmanjih. Očita našemu listu, da je s svojim pisarjenjem in svojimi emisarji pripravil „uboge Ricmanjce“ do tega, da so se odpovedali cerkvi in živijo zdaj kakor pogani v priležništvu ter umirajo brez vsake tolažbe.

Na te zatožbe je naš odgovor kratek. Ako bi bila imela „Edinost“ oblast za reševanje ricmanjskega vprašanja, rešila bi je bila tako, da sploh ne bi bilo prišlo do nikakega razkola in bi bili danes vsi Ricmanjci v katoliški cerkvi. Dala bi jim bila že pred osmimi leti to, kar bi jim sedaj — ko je prepozno — poklicane oblasti rade dale, dala bi jim bila to, za kar je jedino šlo iz začetka, dala bi jim bila — župnijo. Danes je seveda vsa afera mogočno narasla iz prvotnih mej, a to le radi tega, ker so cerkvene in posvetne

oblasti delale eno neumnost za drugo. A tu treba konstatovati, da jih je ravno „Slovenec“ se svojim Ricmanjce skrajno sramotilcem nekrščanskim pisarjenjem vspehujal v tem. Oblasti je utrljal v zmoti, Ricmanjce pa je s svojim sramotjenjem — kakor da so sami tolovaji — razburjal in jih odganjal. Sedaj pa ima drzno čelo, da seda na sodni stol in obsoja, mesto da bi izrekel mea culpa in da bi energično pozival oblasti, naj že vendar enkrat rešijo to žalostno afero.

Da se bo videlo, kako krivične in neosnovane so zatožbe „Slovenčeve“ na adresu našega lista, konstatujemo tu eno notorično dejstvo. Koncem leta 1903 so se vršila pogajanja med Ricmanjci in tržaško kurijo in zdelo se je nekako, da se stvar vendar reši. Ker smo to odkrito želeli, smo takoj odločili, da opustimo vsako obveščevanje o ricmanjski aferi, radi česar smo mnogo izgubili na popularnosti in smo morali dan na dan poslušati grenka očitanja. No, to nas ni motilo. V želji, da se stvar reši, in ker nismo hoteli, da bi se nam očitalo, da smo kakor si bodei motili akcijo za rešitev, smo skoro leto dni molčali o ricmanjski aferi. Kdor se hoče uveriti, naj pogleda naš dotični letnik.

Nu, znano je, da pogajanja niso vspela, marveč so oblasti nadaljevale se svojim nerodnim postopanjem in so s tem udušile v Ricmanjih vsako dispozicijo za nadaljnja pogajanja. Nesramna laž je torej, ako se trdi, da smo mi hujskali Ricmanjce. Če pa smo grajali neodpustne zmote oblasti, je bilo to le v interesu dobre stvari, kajti poznali smo položaj in smo vedeli, da do sporazumljenja ne pride, ako oblasti ne sprejme svoje taktike.

Kako resnično je to, kar pravimo, se je pokazalo nedavno temu. Čim je državna oblast pod sedanjim razumnim namestnikom jela to vprašanje objektivneje soditi, so se hipoma zboljšale tudi dispozicije v Ricmanjih. O tem priča nova spomenica, ki so jo Ricmanjci poslali v Rim. A sedaj čujte! Od tedaj so minuli že štirje meseci in pol, a Ricmanjci niso dobili nikakega odgovora, da si so bili od visoke strani pozvani, naj predložijo novo spomenico, ki da bo rešena v kratkem. Odgovora niso dobili nikakega, pač pa čujejo Ricmanjci, da se proti ugodni rešitvi dalje intriguje od tiste strani, ki bi morala v prvi vrsti delovati na to, da se ta nesrečna afera reši. In bržkone se ne motimo, ako menimo, da je ravno v tem nadaljevanem intrigranju vzrok, da Ricmanjci niso dobili odgovora na spomenico, ki so jo odposlali pozvani v to od visoke strani!

Tako stoji stvar. Mnogo pikantnosti bi pisali še. A opuščamo to, ker nam ni do tega, da bi še bolj razburjali duhove in zamotavali stvar. Le jedno bode še povedano „Slovencu“. Če bi on vedel vse, kar ve blizu vsa naša tržaška javnost, priznati bi moral, da je mnogo gnilega v državi Danski.

Jugoslovanski minister.

„Agr. Zeitung“ je objavila o jugoslovanskem ministru nastopno izjavo predsednika maloruskega kluba, Vasilka: Jugoslovanski minister se mi ne zdi verjeten, ker bi vlada s tem odbila od sebe Italijane in alpske Nemce. Tudi se jugoslovanska kluba ne bosta sporsuzmela glede kandidata. Končno pravi Vasilko, da, če bi Jugoslavlani bolj podpirali maloruse, bi v resnici bili v parlamentu jezikek na tehničnu.

Kordone smo obšli previdno; ležali pa so zelo različno, zdaj dvajset, zdaj petdeset verst oddaljeni drug od drugega. Uganiti se ni dalo. No, Bog nas je varoval: obšli smo vse, do zadnjega...

Pripovedovalec je umolknil. Čez nekaj časa se je vzdignil.

„No, kako pa je bilo nadalje?“ sem vprašal.

„Moram pogledati za konjem... Bo nemara že tako daleč. Zdj bi ga že lahko odvezal.“

Stopila sva oba ven na dvorišče. Mraz je bil odnehal nekoliko, megla je bila razpala. Skitalec je pogledal na nebo.

„Zvezde stojé visoko,“ je dejal, „polnoč bo pač že proč.“

Zdjaj je bilo jasno razločiti šotore sednje vasi, ker ni megla več ovirala razgleda na večje daljave. Vse je spalo. Beli oblaki dima so se dvigali počasi v zrak, in le včasih je vrgel kak dimnik kvišku iskre, ki so pršeč ugasnile v mrazu. Jakutje kurijo svoje peči vso noč, a gorkota ne drži dolgo, in zato naloži prvi, ki se pod pritiska-

Čehi in vlada.

Na nekem volilnem shodu v Kraljevih vinogradih je rekel drž. poslanec Mašta I. ka med drugim, da je situacija sedaj za češke poslance zato težavnejša nego prej, ker v vsej zbornici prav za prav ni nikake opozicije in ker kabinet Beckov ne naleta na nikak odpor v parlamentu. Sicer pa da je pričakovati z gotovostjo, da razmerje Čehov do vlade postane prijaznejše, ker je vzrok za domnevanje, da bo Beckovo pogodbo z Ogrsko laglje vsprejeti nego prejšnjo. Vlada da ima trden namen za nadaljevanje akcije podražavljanja in stvar češkega notranjega jezika in češkega vseučilišča na Moravskem da bo napredovala. (Bližnja bodočnost nam pokaže, je-li ta češki optimizem opravičen. Vsaj dosedanje izkušnje se sedanjemu vladno ne opravičujejo takega optimizma. Op. ured.)

Nagodbena pogajanja med Avstrijo in Ogrsko.

Stvar noče prav z mesta pa noče. Včerajšnja konferenca med avstrijskimi in ogrskimi ministri na Dunaju je ostala zopet brez vspeha. Velik boj se bje sedaj radi kvote — radi vprašanja, koliko naj ta in ona polovica monarhije prispeva za skupne stvari (za vojsko, za diplomatiško zastopstvo itd.) Dosedaj je plačevala Ogrska 34,4, Avstrija pa 65,6 odstotkov. Avstrijska vlada pritiska seveda, da bi se to za Avstrijo krivično razmerje spremenilo tej poslednji v prilog. Vlada sodi namreč, da se je bati, da brez take spremembe ne bo možno dobiti večine v avstrijskem parlamentu za novo pogodbo. Na drugi strani se pa zopet ogrski ministri trdovratno vpirajo taki spremembi, oziroma povišanju kvote na ogrski strani, ako se ne ugodni raznim drugim njihovim zahtevam, ker se boje priti s tako spremembo pred parlament.

Pogajanja so torej ostala brezvspešna in so se prekinila za sedaj. Zaprično se zopet ali koncem tega ali pričetkom prihodnjega meseca.

Češki deželni zbor

se je sestel dne 16. t. m. Pred sejo je viši deželni maršal vsprejel deputacijo čeških in nemških socijalnih demokratov, ki so govorili o stvari uvedena splošne volilne pravice za deželni zbor. V isti stvari je prišla v zbornico tudi deputacija narodnih socijalistov. Nadalje je prišla tudi deputacija narodno-socialističnih žensk, obrtnikov in trgovcev, ki se se pritožili radi vedno naraščajoče druginje.

Dogodki na Ogrskem.

Kongres mestnih županov.

V Ostrgonu je v nedeljo pričel kongres županov ogrskih mest ki imajo redno zastopstvo. Prišlo je 109 županov.

Makedonska deputacija pri velikem knezu Vladimirju.

V nedeljo popoldne so je predstavila velikemu knezu Vladimirju v Sofiji, kakor javljajo od tamkaj, deputacija makedonskih dobrodelnih društev. Knez Ferdinand je izjavil svoje zadovoljstvo, da seje priredila manifestacija za Makedonijo. Deputacijo je potem vsprejel veliki knez Vladimir, kateremu je ista pripovedovala o trpljenjih in prog. njah. Veliki knez je bil zelo ganjen in je obljubil, da predloži spomenico carju, čim se povrne v Rusijo. Pozval je deputacijo, naj prosi za Makedonce samo toliko, kolikor je

jočim mrazom zbudi ponoči, drv na ugašajoči ogenj.

Kratek čas je stal skitalec molče tu, gledajoč na vas. Potem je vzdihnil.

„Tu je tudi vas... Ze davno nisem videl nobene. Saj Jakutje ne živé skupno, ampak zmeraj posamič. Ali bi se preselil semkaj? Tukaj bi se morda mogel uživeti.“

„No, in tam pri Vas se ne morete uživeti? Tam imate vendar svojo domačijo. In rekli ste preje, da ste zadovoljni s svojo usodo!“

Ni odgovoril takoj.

„Ne morem! Da ne bi bil videl nikdar tega kraja.“

Stopil je h konju in ga gladil. Pametna žival ga je gledala in je zarezgetala.

„Dobro, dobro!“ je dejal Vasilij in ga božal. „Čakaj, takoj te odvežem. Le pazi, konjiček moj, in me jutri ne pusti na cedilo! Jutri ga hočem pustiti s tatarskimi konji teči za stavo. Konj je dober, sam sem ga izvežbal. Kósat se gre zdaj z vsakim dirkačem. Kakor burja!“

Snel je konju uzdo in ga pustil teči k mrvu. Vrnila sva se v šotor.

* * *

(Dalje.)

PODLISTEK.

10

Sokolinec.

Sibirská povest.

Ruski epikal Vladimir Korolenko.

Ko smo bili splezali na goro in dospeli skoro na vrh, se je vzdignil v dolini veter in je gnil megló tja proti morju. Tedaj smo zagledali pod seboj — kakor na dlani — celi kordon, videli hoditi vojake po dvorišču, vohati pse, spati stražo... Vsi smo se oddahnili: manjkalo je zares le malo in pritekli bi bili volku naravnost v žrelo.

„Kako pa to, Buran? Te je vendar kordon!“

„Da,“ je rekel, „to so Varki.“

„No, ljubi Buran, ne bodi bud, ti si sicer najstarejši med nami, a vendar bomo morali skrbeti sami za se. S tabo pridemo drugače lahko bogvekam...“

„Bratje,“ je dejal, „jaz sem star, odpustite mi! Štirideset let se klatim okoli; ne morem več. Včasih me zapuška spomin, marsikaj mi živi še prav dobro v spominu,

marsikaj pa sem čisto popolnoma pozabil. Odpustite mi! Zdjaj moramo hiteti proč odto, sicer naleti na nas slučajno kdo iz kordona ali kak pes tam spodaj nas zavoha in potem — Bog nas varuj!“

Šli smo naprej. Medpotoma smo se posvetovali in smo sklenili, da bomo pazili na Burana. Mene so izvolili ljudje za vodnika, jaz torej sem imel določati, kje se ustavimo, in dajati ukaze; Buran pa naj bi hodil naprej, ker je vendar še poznal pot. Noge so pri nas skitalcih močne, celo truplo naj umira, noge zdrže. Do svoje smrti je marširal stari Buran.

Hodili smo večidel po gorah; sicer je bilo to težavnejše, zato pa manje nevarno: na gorah šumi samo gozd, potočki žubore in plešejo čez kamne. Naselniki in domačini prebivajo v dolinah, na bregu rek in ob morju, kjer se živé večidel od rib, katerih viamejo velike množice na morskem obrežju. Mi sami smo jih lovili z roko, toliko jih je.

Tako je šlo vedno naprej, vedno ob morski obali gor. Kjer se je zdelo manje nevarno, smo se približali morju, ob čigar bregu smo korakali potem naprej; čim pa smo le malo začeli dvomiti o varnosti, smo tekli na gorska slemena.

možno doseči, ter je zatrdil, da mu je Mahedonsko vprašanje na srcu.

Dogodki na Ruskem.

Volilni oklic oktohistov.

Iz Petrograda poročajo: Tukajšnji odsek zveze oktohistov je priobčil volilni oklic, v katerem očita „kadem“ delavski skupini in narodnostni skupini, da so s svojim gospodarstvom v prvi in drugi državni dumi pomnožili zmešnjave v deželi in da so skozi dve leti ovirali zakonodajno delo. Ako bo tretja дума tudi taka, tedaj preti ljudskemu zastopstvu resna nevarnost, ker je že sedaj reakcija močna. Nadalje se zatrjuje, da so od vseh strank edino le oktohisti stali trdno na oktohistem manifestu in so odrekli svoje simpatije toliko revoluciji, kolikor reakciji. — Toliko v prvi, kakor v drugi petrogradski kuriji nastopijo oktohisti popolnoma samostojno. Ker razpolaga desnica v Petrogradu le nad malo glasov, tedaj se bodo imeli oktohisti poglavito bojevati proti kadetom, katerih poglavitni upliv je oviral normalno zakonodajno delovanje dume.

Novi izgredi proti Židom v Odesi.

Iz Odesse javljajo, da je tamkaj prišlo v ponedeljek do novih izgredov, povodom pogreba nekega policijskega častnika, ki je bil v petek umorjen. Pristaši „zveze pravih ruskih ljudi“, so ves dan napadali Žide. Govorili se, da sta bila dva Žida ubita, več njih pa ranjenih.

Drobne politične vesti.

Deželni zbori. V ponedeljek so se sestali deželni zbori solnograški, gorenjeavstrijski, češki, gališki, štajerski, slezijski in bukovinski.

Nemške stranke so imele včeraj, kakor javljajo iz Prage, skupno sejo glede skupnega postopanja o deželnozborski volilni reformi.

Shod agrarcev v Gradcu. V ponedeljek se je vršil v Gradcu shod agrarcev. Posl. Peska je izjavil, da agrarci ne pobijajo industrije, ali da so odločno proti temu, da se industrijo podpira na škodo agrarstva. Kez Auesperg je govoril tudi o nagodbi z Ogrsko ter naglašal njeno gospodarsko stran. Agrarci želijo, je rekel, gospodarsko lotitev in trgovsko pogodbo. Želijo razdelitev avstroogrske banke in razdelitev carinskega prihoda.

Prvi splošni shod avstrijskih posredovalnic za delo se bo vršil na Dunaju dne 6. in 7. okt. t. l. Na dnevnem redu je vprašanje o sestavi slovarja poklicov (poročevalec prof. dr. Mischler iz Gradca); določitev zadnje novele k obrtnemu redu o posredovanju dela (poročevalec dr. Krejčí iz Prage); organizacija javnega posredovanja dela, zavarovanje [proti brezdelnosti] (poročevalec Führer iz Opave.)

Japonska naročila nove vojne ladije v Nemčiji. Iz Stettina poročajo, da je japonska vlada naročila v nemških ladjedelnicah tri velike oklopjače in 12 križarjev.

Poskusna mobilizacija na Grškem. Iz Aten poročajo, da je bilo pozvanih pod orožje 15.000 rezervistov, ki so vsi točno dospeli na določeni dan. Potemtakem da je popolnoma vspela poskusna mobilizacija.

Predsednik Roosevelt namerava še enkrat kandidirati za predsedništvo, ker se hoče prepričati, koliko moč imajo njegovi nasprotniki.

Dnevne vesti.

Slovenski socialisti niso Tržačani!

Na shod slovenskih socialistov minole nedelje je prišel — kakor smo že omenili — tudi tržaški voditelj italijanskih socialistov in državni poslanec g. Oliva. Prišel je pozdravit slovenske socialiste v imenu ital. sodrugov. Že njegov uvod je bil značilen, kako mislijo italijanski socialisti o ekzistenci in pravici Slovencev v Trstu. Rekel je namreč: „Prihajam v imenu tržaških socialistov, da z vami zopet potrdim pakt solidarnosti.“ — To pomenja z drugimi besedami, da smatra g. Oliva le italijanske sodruge za Tržačane, a slovenske sodruge za Netržačane. Reguicoli so torej po tem naziranju Tržačani že radi tega, ker so Italijani; Slovenci pa niso Tržačani, tudi če so bili rojeni v Trstu in je zibelka njih pradedov že pred stoletji tekla na tržaškem ozemlju.

G. Oliva in ž njim seveda tudi njegovi sodruzi, v katerih imenu je govoril, stoje torej na istem nacionalističnem nestrpnem stališču, na katerem stoji italijanski „Piccolo“, ki dosledno naziva le Italijane, bivajoče v Trstu, tudi ako niso Tržačani: cittadini! — a Slovence, tudi če so že od davnine v Trstu: „ospiti“ (gostje). Tako je n. pr. „Piccolo“, govorec o zadnjih izgredih, ko so socialisti pobijali šipe različnih kavarn, pisal, da so pobijali nameravali napraviti isto osodo kavarni Balkan kakor meščanskim kavarnam (caffè cittadini). Kakor se vidi ni torej med bratcem „Piccolom“ in italijanskimi socialisti nikake razlike v naziranju o ekzistenci in pravici tržaških Slovencev. In to naziranje prihaja v Trst podpirat še slovenski sodrug g. Etbin Kristan z željo, da bi naš narodni dom kmalu izginil.

Altro che „nacionalismo sloveno“, ki nam ga predbacivajo italijanski socialisti! V imenu teh je prišel g. Oliva na nedeljski shod slovenskih socialistov, na katerega so

vabili poslednji z naglašanjem svojega „narodnega čuta“, da jim pove očito in jasno, da v Trstu imajo pravico domačinstva le Italijani. Ta princip so izvajali tudi na zadnjih državnozborskih volitvah. So-li to socialisti? Ne, to so skrajni nacionalisti.

Kaj piše „Slovenec“ o škofu Flap-pu? Včerajšnji „Slovenec“ obsoja v svojem uvodnem članku „Glasovi iz Istre“ delovanje italijanske duhovščine v Istri ter pravi o njih: „Danes čuti preprosti narod bolj katoliško, nego mnogo teh liberalnih nacionalnih pretov, ki so v slabi družbi izgubili čut za svoje pravo zvanje.“ Potem nadaljuje: „K temu pride neumljivo postopanje škofa Flappa, ki živi nekako v čisto drugem svetu, nego so istinite razmere in potrebe ljudstva. On je najprej Italijan, potem Ekscelencija, potem škof in na zadnje katoličan!“ — To so pač jasne besede!

Pfuj!! Kako smradljivo je rabil nedavno „Slovenec“ proti svojemu političnemu nasprotniku, je znano. Vse slovensko časopisje, v kolikor ni v popolni zavisnosti od pristašev „Slovenčevih“, se je zgražalo na tem. Nu, bilo je tudi pri nas v Trstu nekaj ljudij, ki so nekako opravičevali uredništvo, ker so si domnevali, da gospodje niso umeli, kaj značita oni dve besedi. Iz „Slovenca“ od minole sobote pa posnemljemo, da dobro poznajo ono najgusnejšo vseh — svinjarijo. A ne da bi obžaloval, da mu je ušla beseda, kakoršnje se ne poslužuje niti najhujši revolverski list! Nasprotno, v svojem izdanju od 14. t. m. trdi, da oni, ki jim je bila tista smradljiva namenjena, niso vredni niti takega imena. „Slovenca“ je torej žal, da ne pozna nobene grše psovke. Pfuj!

Tržaški oboževatelj Japoncev v album. Pred seboj imamo list „Il Secolo illustrato“. Torej list iz kraljestva, pravi italijanski list! Rekli bi torej, da to, kar prinaša ta list, mora imponirati tudi našim Italijanom, ki so zaljubljeni v vse, kar živi in obstoji v bližnjem kraljestvu in kar prihaja od tam.

V svoji duševni omejenosti združeni z neugasnim sovraštvom do naš Slovanov, so ti ljudje — kakor smo že poročali — kar znoreli povodom obiska japonskih ladij v našem pristanišču. Svoj kult do Japoncev so tirali že preko meje pretiravanja v — smešnost.

Nu, sedaj pa naj čujejo, kaj piše gori navedeni italijanski list na 268. strani tečaja 1907. Piše pod naslovom „Japonci v Koreji“. „Molk je nastal kar hkratu o dogodkih v Koreji. Japonci, po nesreči sedaj absolutni gospodarji v tej nesrečni deželi, imajo veliko interesa na tem, da se nič ne doznavo o tem, kar se dogaja tam doli, in lahko je verjeti, da čuvajo ljubosumno, da se ne odpošiljajo vesti o njihovem postopanju. Ali vzlic vsem previdnostnim odredbam ukrenjenim od prisvojevalcev, prihaja vendar danes po kakov neoporečen dokument o načinu njihovega postopanja za vzdrževanje reda v Koreji. Neka fotografija, izvršena v Tam-Yangu v pokrajini Tiyar-la-to, nam podaja kaj jasno idejo o zistemih, uvedenih od Japoncev za krotenje svojih novih podanikov. In fotografija, ki jo donášamo posneto, kaže tri Korejance, ki so bili obdolženi, da so vzeli kos tračnice z neke železniške črte; aretovali so jih in obsodili brez procesa. Privezali so jih h križu in bili so v tarčo na daljavo 50 metrov vojakom Mikada. In „poljubno streljanje“, poveljavano od enega častnikov, je začelo in nadaljevalo toliko časa, dokler niso obtoženci, raztrgani na kose, z ven visečim drobjem, spremenjeni le v kose krvavečega mesa — nehali živeti.“

In v Trstu so noreli za njimi v imenu — človeške civilizacije.

Vedenje potomcev XX-stoletne avite kulture na japonskih vojnih ladijah. — V nedeljo, dne 8. t. m. sem šel s prijateljem nalašč v Trst edino z namenom obiskati japonsko brodogradnjo. Popoludne smo odpruli z malo ladijo s pomola sv. Karla naravnost k vojni ladiji „Tsukuba“, ki je res krasna in moderna ladija. Z nama je bilo v ladiji več Italijanov.

Srečno smo prišli na ladijo. Oprezno smo splezali po stopnicah in bili smo na krovu prve moderne oklopne križarke, zgrajene na Japonskem. Tu smo se razdelili v razne skupine in kmalu nas je vodil mali prijazen Mongolec sem in tja ter nam razkazoval razne zanimivosti. Teh ne bom opisoval, saj je „Piccolo“ že tako opisal ti dve ladiji, da bi lahko sestavil novelo iz samih tistih opisov.

Vredno se mi pa zdi cenjenemu čitatelju pokazati laško vsiljivost v pravi luči. Gospodje in dame so vedno silile v uboge Japonce z raznimi mnogokrat naravnost bedastimi vprašanji v laškem, angleškem, nemškem in francoskem jeziku. Vse možno in nemogoče bi bili radi izrekli iz njih. Posebno rusko-japonska vojna jim je ležala na želodcu. Toda Japonci so se pokazali omikanejši od Dantejevih potomcev. Mnogi izmed njih, posebno domačini iz mesta Kobe so govorili nemško, drugi angleško, toda na vprašanja o rusko-japonski vojni so odgovarjali s tem, da so vprašalce obračali hrbet. Niti besedice niso hoteli ziniti o minoli vojni.

Z uprav čudno navdušenostjo so Italijani obojega spola dajali podpisovati svoje fotografije, razglednice in drugo. Japonci pa so bili menda na to pripravljeni, ker ni bilo

mornarja v spodnjih prostorih, ki bi ne imel v rokah razglednic, knjig ali kaj podobnega.

Naši preljubi sosede so stopali s tako pijeteto mimo njih, s tako navdušenostjo ogledovali japonske podpise na svojih razglednicah in fotografijah, da bi se jim morale žabe smejeti, ko bi jih bile videle. Kakor otročiji treh let so hoteli povsodi utikati svoj nos. Zanimali so se za najmanjši predmet in ob povratku na kopno so govorili le o inteligentnih Azijatih. Hvalili so se, kako so jih razumeli ti njih oboževani ljubljenci. Pripovedovali so si, da so jim dajali razumeti, da so oni sinovi Italije; seveda, kako so se zme-nili, to pa sam Bog vidi, ko ne govori Italijan navadno drugega, nego le svojo materinščino. Japonci pa žalibog ne umejo la dolce lingua del „si“. To se mi je zdelo vredno omeniti. Morda zanima koga izvedeti prave podatke o obeh ladijah, ker so listi prinašali večinoma napačna poročila o teh:

„Tsukuba“ je oklopna križarka, 132 m dolga, 23 m široka. Plove 7.9 m. Displacement je 13.750 ton, stroji razvijajo 20.500 HP. Oklop je debel 178 mm ob vodni črti. Oborožena je s 4 30.5 cm topovi, 12 15 centimeterskimi, 12 po 12 cm, 2 topa po 4.7 cm, 2 manjša topa, 4 mitraljeze in 5 cevi za spuščanje torpedov. Plove 20 milj na uro in ima 820 mož posadke.

„Tschitose“ (Čitoze) je 115 m dolga, 15 m široka križarka s 4890 tonami. Stroji razvijajo 12.500 HP. Topov ima 2 po 20 cm, 10 po 12 cm, 12 po 7.6 cm, 6 po 4.2 cm, 3 cevi za spuščanje torpedov.

Opazovalec.

Popravek. V uvodu tretjega odstavka včerajšnjega članka „Vlada in splošna volilna pravica za deželne zbornice“, ki je vsled tiskovnih pogrškov pokvarjen, se ima glasiiti: Tako je odgovorjal g. Beck deputaciji socijalno-demokratskih poslancev, ki je bila prišla zavzet se za splošno volilno pravico tudi za deželne zbornice. Mojestersko je povijal v mnogo lep in sladkih besedah svoj — ne!! Z veliko besedno diplomacijo je izrekalsvoj „ne“, potem „da“, in je zaključil z — „ne“.

Imenovanje v gozdarski službi. Gozdarski svetnik Henrik Karl v Gorici je imenovan višim gozdarskim svetnikom.

Novi parnik Palacky. Včeraj ob 7. uri jutraj so v Lloydovem arzenalu spustili v morje novi parnik „Palacky“. Navzoč je bil ministerjalni svetnik Fries z Dunaja. Ministra Foit in Pacak sta poslala brzoglavne čestitke.

Umrli je včeraj dopoldne za kapjo viši finančni svetnik Friderik Kaderk.

Policijski ravatelj dvorni svetnik dr. Alfred Manussi se je povrnil z dopusta ter je včeraj zopet prevzel uradne posle.

Iz Barkovelj nam pišejo: Po pogrebu nepozabnega nam dr. Simona Pertota zbralo se nas je v „Narodnem domu“ v Barkovljah mnogo rodoljubov iz mesta in okolice, ki smo v medsebojnih razgovorih pretresali veliko izgubo, ki nas je zadela po smrti pokojnega dr. a Pertota. Po vspodbujevalnih besedah g. Svetka Martelanca, ki je obrazložil vrline prerano umrlega odličnjaka, nabrali smo v počestčenje spomina pokojnikovega 36 K [in ne 35 kakor je bilo včeraj objavljeno] za podružnično družbo sv. Cirila in Metodija na Greti. (Denar hrani upravništvo „Edinosti“.)

Novi prostori „N. D. O.“ Narodna delavska organizacija je najela nove krasne in obširne prostore, ki jih odpre svojim članom dne 1. oktobra. V teh novih prostorih bo imela na razpolago krasno dvorano za predavanja, dalje čitalniško sobo in sobo za knjižnico.

XIV. javna seja mestnega sveta bo danes, dne 18. septembra, opoldne. Na dnevnem redu te seje je — in sicer kakor prva točka — nujni predlog svetovalca Depiera in tovarišev, glede protesta proti vedenju oblasti o priliki zadnjih pouličnih demonstracij.

Zasedanje porotnega sodišča.

Včeraj predpoludne je pričelo tretje letošnje zasedanje porotnega sodišča, in sicer z razpravo

radi uradnega poverjenja,

katerega zločina je bil obdolžen 32-letni Anton Gherlanz, ki je bil v službi javnih skladišč v svobodni luki kakor sluga.

Razpravi je predsedoval sodni svetnik Clarici; votanta sta bila sodni svetnik Minio in sodni tajnik Parisini. Državno pravdnštvo je zastopal namestnik državnega pravdnika dr. Tomicich; branil je toženca pa dr. Robba.

Anton Gherlanz je bil obdolžen, da si je tekom let 1906 in 1907, o raznih prilikah prilastil več ali manje svote, v skupnem znesku K 1922.54, katere svote je on kakor sluga, oziroma iztirjevalec javnih skladišč iztirjal pri raznih tvrkah; torej da si je prilastil denar, ki mu je bil uradno izročen.

Na včerajšnji razpravi je toženec priznal, da si je res prilastil omenjeno svoto, manj 7 kron, o katerih je trdil, da ne ve ničesar. Izgovarjal se je s tem, do mora rediti ženo, otroke, svojega očeta in svojega tasta. Zadnje čase da sta mu vrnla dva otroka in to da mu je povzročilo obilo stroškov. Plače je imel prej le 20 kron na teden; zadnjih 6 mesecev pa mu je bila plača povišana na 24 kron na teden.

Predsednik razprave je porotnikom pojasnil, da ima toženec na Greti lastno hišico,

vredno 7000 kron, ki je obtežena s hipotečnim posojilom samih 2000 kron, in da se je finančna prokuratura za javna skladišča na tej hišici že zavarovala za K 1922.54, katero svoto je Gherlanz poveril.

Porotnikom je bilo stavljeno eno edino vprašanje: je li toženec kriv poverjenja omenjene svote. A na to vprašanje so porotniki najprej soglasno odgovorili: „da, ali brez zločinskega namena!“ Zastopnik državnega pravdnštva se je pa temu pravoreku uprl, češ da ni zakonit, ker porotniki da nimajo pravice izključiti zločinskega namena. Zahteval je, naj porotniki izdajo drugi pravorek — hoteli da bo toženec oproščen. Slednjič je sodišče pritrdilo mnenju zastopnika državnega pravdnštva in porotniki so morali zopet v svojo posvetovalno sobo. Bili so pa gotovo v zadregi, kajti poslali so po predsednika razprave, da bi jim dal še nekatera pojasnila.

Slednjič so se vrnili v dvorano in njih načelnik je proglasil pravorek, ki se je glasil: 4 „da“ (da je kriv) in 8 „ne“ (da ni kriv). Na podlagi tega pravoreka je bil Gherlanz oproščen obtožbe.

Danes prične razprava proti težaku Evgenu Cettin, ki je pri sv. Jakobu umoril težaka Zappettinija. Ker bo na tej razpravi zaslišanih mnogo prič, bo razprava trajala najmanj dva dni.

TRŽAŠKA MALA KRONIKA.

Roparski napad s pomočjo ženske.

49 letni kamnosek Ivan B., stanujoči v Rocolu, je šel predsinocnjim mej 8. in 9. uro s 23 letno lahkoživko Viljelmno Bonifaccio po ulici della Cattedrale. — Treba omeniti, da je ta ženska, dasiravno še mlada, imela že večkrat opraviti s policijo in se sodnijo in da se nahaja pod posebnim policijskim nadzorstvom. — Prišedši do vhoda v ulico del Seminario, sta proti tej dvojici skočila dva nepoznana zlikovca ter pahnila žensko proti mostku. Viljelmna se je zagrabila za Ivana B. in se ga trdno oprijela, a takoj nato se je spustila v beg, in sicer v ono smer, kamor sta bila mej tem že pobegnila napadalca. Ko se je Ivan B. na to ogledal in otipal, je zapazil, da mu manjka novčarka, v kateri je imel 30 kron denarja. Razumel je takoj, da mu je denar ugrabila Viljelmna, ki je bila gotova dogovorjena z onima dvema. — Šel je takoj na policijo in tam prijavil dogodek. — No, policija je Viljelmno že ob 10. uri in pol zvečer aretovala v neki beznici v ulici di Crosada.

Neznani tatovi. 25-letni pek Rudolf Gianconi, ki dela v pekarni Zaninovič v ulici Media, je prijavil na policijo, da mu je predsinocnjim mej delom neznan uzmovič vkradel srebrno uro in zlato verižico, v skupni vrednosti 100 kron. On je bil uro in verižico shranil v neko omaro, ki je nalašč za to postavljena v ozadju pekarnice. Tat je preko dvorišča prišel do te omare in vzel iz nje, kar je bilo največ vredno.

— Okolu polunoci so predsinocnjim našli odprta vrata krčme v hiši št. 180 na Greti. Poklicali so krčmarja Ivana Skrlja in ta je konstatoval, da mu je bilo vkradenih 18 kron, ki jih je bil skril pod neki sod.

— Klesar Anton Šverca, ki dela na tlaku v nestu, je prijavil policiji, da mu je predminolo noč neznan uzmovič, vkradel dvokolezni voziček, kakoršnega imajo v rabi za prepeljavati kamene skrli mestnega tlaku. Voz je vreden 30 kron. On ga je bil prejšnji večer pustil blizu ribjega trga.

— Predminolo noč so neznani tatovi s ponarejenimi ključi odprli vrata lekarnarje Crevato v ulici delle Poste št. 7. in vkradli iz raznih predalov skupno 300 kron denarja. Skušali so odpreti tudi avtomatično blagajno, a to se jim ni posrečilo. Odidši so lekarno zopet lepo zaprli.

Za par čevljev. 39-letni dninar Dominik M., stanujoči v ulici delle Scuole Israelitiche, je bil včeraj popoldne aretovan na zahtevo dninarja Antona Rigio, ki stanuje v isti hiši kakor Dominik. Ta je Antonu Rigio namreč še pred enim mesecem vkradel par čevljev, vrednih 6 kron, ter jih nosil cel mesec.

Hotel je vkrasti konja in voz. 26 letni voznik Fran Cek, ki je v službi pivovarne Antona Dreherja, je bil predsinocnjim okoli 7. ure pustil za hip brez pažnje konja in voz v ulici di Cavana. Na vozu so bili trije prazni sodčki. V tem hipu je pa prišel tam mimo 21 letni brezposelni voznik Karol W., stanujoči v ulici Risorta. Videč konja in voz brez pažnje, je urno skočil na kozla in poglal. Cek je bil pa takoj za njim, a Karol W. je konja tako priganjal, da ga je Cek ves vpehan dohitel še le pred kavarno „Alla Stella polare“ pri cerkvi sv. Antona novega. Cek je takoj pozval redarja in dal Karola W. aretovati.

Smešnica. V vojašnici. Stotnik (izbiravi mej novinci one, ki so sposobni za godbo): „Znate li vi svirati na kak instrument?“ — N o v i n e c: „Ne vem, gospod stotnik, ker nisem še nikdar poskusil!“

Koledar in vreme. Danes Tomaž Vilanovskij, spoznavalec: Sterad; Sokolica. — Jutri: Januvarij, škof; Vitodrag; Smiljka. — Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne + 20.5° Celzusa. Vreme včeraj: oblačno, veter.

Društvene vesti in zabave.

Tamburaški odsek pevskega društva „Kolo“ v Trstu priredi v nedeljo, dne 22. septembra 1907, veliko veselico s plesom,

petjem, tamburanjem, dramatično predstavo in šaljivo tombolo v novi dvorani restavracije »Pri zvezdi« (g. Guština) v Sežani. Sodelujejo iz prijaznosti naslednja pevstva: »Zorislava« iz Sežane, »Draga« iz Orleka, »Lipa« iz Bazovice. Tamburanje vodi društveni kapelnik H. O. Vogrič. Začetek točno ob 4. uri popoldne. Vstopnina na koncert 50 st. za osebo. Sedeži I. vrste 1 K, II. vrste 50 st., III. vrste 30 st., k plesu ženske 40 st., možki 80 st. Pri plesu sodeluje popolen tamburaški zbor. Koncert se bo vršil ob vsakem vremenu.

Možka podružnica družbe sv. Cirila in Metodija na Greti — Rojan je imela svoj redni občni zbor minole nedelje dne 15. t. m. v »Konsumnem društvu« v Rojanu ter je bil izvoljen sledeči odbor: M. Lavrentič, predsednikom; J. Katalan, tajnikom; Julij Mikota, blagajnikom; Miha Vončina, Ivan Bufon in Emanuel Schreier namestniki; Anton Bremic, A. Mavrič in Peter Forčesin pregledovalcem računov. Ob tej priliki se je na predlog g. Lavrentiča nabralo kron 32.70 st. Predlagatelj je prvi daroval 10 kron, drugo ostali vdeleženci.

Veselični odsek »Trgovsko-izobraževalnega društva« naznanja, da se prične ples v društvenih prostorih ul. S. Francesco prihodnje nedeljo, in sicer dopoldanski od 10.—12. ure, popoldanski pa bo trajal od 6.—10. ure. Ples bo vodil kakor druga leta profesor plesa g. Umek.

Društvo se nadeja, da se bodo teh plesov udeleževali vsi oni, ki so jih obiskovali že prejšnja leta in da privedejo še mnogo novih ljubiteljev in prijateljev plesa.

Tamburaški odsek pev. društva »Zarja« v Rojanu bo imel v nedeljo dne 22. t. m. koncertno veselico v »konsumnem društvu« v Rojanu se sodelovanjem pev. zbora »Zarje« z jako zanimivim vsporedom.

Novo društvo. C. kr. namestništvo je vzelo na znanje pravila novega društva: »Katališko strokovno društvo v Trstu«.

Akad. fer. dr. Balkan priredi v sredo 18. t. m. — po običajnem predavanju — odhajajočim tovarišem na visoke šole odhodnico in vabi vse tovariše, da se gotovo udeležijo tega sestanka.

Darovi.

V počestje spomina pok. dr. Simona Pertota sta darovali družini Pertot-Starc »pri rumeni hiši« 50 K za družbo sv. Cirila in Metodija.

Slov. akad. dr. Balkan so darovali za ljudske knjižnice, na Opčinah: g. Avg. Constantini, trgovec 10 kron, g. Josipina Stander 1 krona, N. N. 50 v., g. ca. Kariž Olga 50 knjig, g. Ivan Gorup, dež. posl. 46, g. Mih. Piščanc 12, v. Divači: g. ca. A. Wiessl 50, g. I. Bono 18, g. F. Obersnel 4, g. N. Kovač 4, g. F. Vončina 8, g. I. Jančar 2, g. E. Kunaver 2, nadalje Goljšek Emil 5, g. ca. Mar. Pešelj 2, g. Gerzinič 1. Srčna hvala vsem!

Na veselici »Tamburaškega zbora« iz sv. Ivana v Padričah v nedeljo, dne 15. t. m. so preplačali vstopnino sledeči gg.: Josipina Negode K 2'14, Hinko Schmidt K 2'—, Ferdo Perluga z Opčin K 1'50, Anton Negode 50 stot., Iv. M. Udovič 30 stot., Ivanka vdova Vatovec, ker se ni mogla vdeležiti veselice, 6 kron.

Vesti iz Goriške.

x Nečloveški jetničarski paznik. V soboto dopoldne je bil izpuščen iz jetnišnice v Gradiški 41-letni zidar Fran Blaznik iz ljubljanske okolice, potem, ko je dostal petletno ječo. Pri odpustu se mu je izročila svota 60 kron, katero si je zaslužil v zaporu. Ker je imel oditi z vlakom še le popoldne, podal se je v krčmo pri mostu in si je po toliko letih privoščil dobrega vina in jedila. Nakupil je tudi tobaka in svačice, napravil iz tega zavoj in ga pri mostu vrgeč čez zid v jetnišnico svojim bivšim drugom. To je pa videl neki jetniški paznik, kateri ga je že več časa opazoval. Ko je Blaznik to opazil podal se je v tek po mostu, ki veže Gradiško z Zdravščino, stražnik pa za njim. Namesto pa, da bi bil konec mosta zavl na levo proti postaji v Zdravščini, je letel desno po cesti proti Zagraju, kjer je zadel ob kamen in padel. Paznik ga je dotekel in hotel, naj se z njim vrne v zapor. Blaznik se mu pa je vstavljal, reki, da v zaporu nima nič več opraviti, ker je dostal svojo kazen. Paznik je potegnil sabljo ter ga vsekal z vso močjo po desnem kolenu, tako, da mu je je skoro odbil. Po cesti je prišel voz, na tega je položil paznik nezavednega in silno krvavečega Blaznika ter ga peljal v jetnišnico. Poklicani zdravnik dr. Monti ga je za silo obvezal in dal prepeljati v goriško bolnišnico usmiljenih bratov. Ako ranjenec tudi ostane na življenju, je desna noga izgubljena. Brezsrčnega paznika so zaprli in stavili v preiskavo.

Dr. Faidutti v Brdih. Stolni prošt goriški, po milosti slovenskih glasov tudi državni poslanec za volilni okraj Gradiška-Krmin, dr. Alojzij Faidutti, je sklical minoli četrtke v občinsko pisarno v Dolenjah župane slovenskih občin Medana, Biljana in Kožbana, ki spadajo pod gradiščansko okrajno glavarstvo, da jim poroča o svojem delovanju v zadnjem zasedanju državnega zbora.

Pozivu so se odzvali vsi župani z nekaterimi staršinami, dr. Faidutti je govoril o pomanjkanju vode v teh občinah, posebno v Kožbani, ter povedal, da je stavil v tej stvari nujni predlog v državnem zboru in da je

okrajno glavarstvo gradiščansko že dobilo od ministerstva nalog, naj hitro o tem poroča. Dalje je menil zgovorni poslanec, da bi železnica po Brdih mnogo koristila okraju. (Zakaj pa ni tudi povedal, da so vsi taki napori brezuspešni in da Brda ne dobe železnice, dokler ne bodo pod petkrilato zvezdo? Saj to mu more biti dobro znano!) Govoril je tudi o vrejenju voda in o popolnitvi cestne mreže; za vse to da je potreben splošni načrt; kompetentna oseba da mu je obljubila, napraviti tega v kratkem času. Zupani so bili s poročilom in obljubami zadovoljni. Doma so se v pogovorih prašali, zakaj da poslanec Fon ne pride v Brda, da bi slišali njegovi volilci, kaj je storil za nje na Dunaju, ker na njega dom da ga ne bodo hodili iskat.

a. Naivna »Gorica«. V naše poročilo o shodu kmečke stranke urinilo se je več tiskovnih pomot. Tako je bilo pisano, da je rekel dr. Tuma, da se protivi zlorabi vere, bede in kapitala. Samo po sebi je umevno, da bi se moralo glasiti »zlorabi vere, vede in kapitala«. To je zahteva vseh demokratičnih strank, ki hočejo s tem reči, da kakor se vera ne sme zlorabljati v politične svrhe in kakor duhovniku ne gre vsled njegovega stanu večja važnost, tako se tudi veda ne sme izrabljati v politične svrhe in si tudi posvetna inteligenca ne sme lastiti politične nadvlade in moči. »Gorica« očitno tega političnega načela ne pozna, kajti vzela je tiskovno pomoto za podlago svojemu razmotrivanju ter pravi: zloraba bede ne more pomeniti drugega nego boj proti bedi; ergo — protiviti se zlorabi vere ne more imeti drugega smisla nego bojevati se proti veri! — Čudovito.

a. Kaj je z možko podružnico Ciril-Methodove družbe v Gorici? Vsled spora v družbi sv. Cirila in Metodja ne sme biti oškodovana družba sama. Dolžnost pravih rodoljubov je, da ne gledajo na to, v kakšnih rokah je družba, ampak: ali je njem smoter še vedno pravi. In da je, o tem smo si na jasnem. Zato pa ne smemo biti malomarni, ampak delati kakor doslej v njen propeh, ker je vse v prosep naroda. Možka podružnica Ciril-Methodove družbe v Gorici spi že mnogo let — in sicer pod predsedništvom odlične politične osebe. Naj se oživi znova in ako to ni možno, osnuje naj se nova. Družba je pokazala ravno v zadnjem času, da ima pazno oko tudi za goriške razmere. Dolžnost je naša, da priskočimo na pomoč!

V Kozani se je minolo nedeljo, dne 15. t. m. na slovesen način otvorilo in blagoslovilo šolsko poslopje. Otvoritveni govor je imel sam c. kr. okrajni glavar grof Attems kakor predsednik okrajnega šolskega sveta. Govoru g. glavarja so sledili še razni govorniki. Novo šolsko poslopje, napravljenost za trozrednico, stalo je približno 40000 kron ter je sezidano in izvedeno v najmodernejšem štilu. V goriškem šolskem okraju je to šolsko poslopje gotovo najlepše.

V povečevanje te slavnosti se je tudi streljalo s papirnatimi bombami, pri čemer je nesreča hotela, da se je taka bomba razstrelila v roki 21-letnega zidarskega pomočnika Karola Valentinič ter mu razmesarila dlan in prste leve roke. Ponesrečencu je sam g. okrajni glavar izčistil in opral rano, na kar ga je pustil odpeljati v goriško bolnišnico.

Vesti iz Istre.

Shod »Narodne delavske organizacije« na miljskem hribu. — Včeraj smo na kratko omenili shoda »N. d. o.«, ki se je vršil minolo nedeljo popoldne na miljskem hribu pri Božičih. Tu naj sledi nekoliko poročila:

V imenu organizacije je pozdravil zborovalce nje predsednik gosp. dr. Josip Mandič. To je prvi naš sestanek — je rekel govornik — v miljski občini in »N. d. o.« je prišla, da vzame ta kraj v svojo posest. V samopomoči je naša rešitev. Organizirati se moramo, da postavimo proti moči. Od socialne demokracije, ki ima to občno v svojih rokah, ni pričakovati pravice. Tudi nade, ki so se stavile v socialno demokracijo v gospodarskem pogledu, so se izjalovile. Govornik je pojašnjeval to posebno z izgleodom, kako pri nas regnicoli jemljejo domačinom kruh izpred ust. Regnicolom gre soc. demokracija vedno na roko. V tem pogledu so socialisti povsem enaki italijanskim nacionalcem. Proti temu smo se dvignili. Govornik je pojašnjeval postopanje socialne demokracije ob vprašanju volilne reforme. Slovenci so hoteli reformo v smislu socialne demokracije, ta pa je pritrdila načrtu italijanske večine deželnega zbora tržaškega. Dalje je označal govornik nič manje kričeče postopanje socialne demokracije v Pali. Naša »N. d. o.« se upira nauku, da je trebuh vse. Pri nemških in italijanskih socialnih demokratih ni tako. Oni so Nemci, ozir. Italijani in potem še le internacionalni socialisti. Pri slovenskih sodrugih je to ravno nasprotno. Italijan naj živi, Slovenec naj crkne! Proti temu se moramo upreti, zato smo osnovali našo »N. d. o.« A ustanovili smo to organizacijo radi delavstva in ne radi sebe. Podrobno pojašnjeval namene organizacije je rekel govornik: »Mi hočemo učiti narod in povspesevati njegove interese. Organizacija je radi vas!« V kričečo ilustracijo je navel govornik fakt, da v miljski občini, ki je po večini slovenska in ki jo imajo so-

cialisti v rokah, ni nobene slovenske šole. Miljski hrib pa mora dobiti svojo šolo, ker je krvavo potrebna. Mi nočemo bratomornega boja, ali odločno bomo branili interese svojih organizovancev in smo v ta namen zasnovali institucijo pravovarstva. Govornik je zaključil vslikom: »Mi hočemo nuditi vse, kar nudi socialna demokracija, le z razliko, da nočemo pri tem žrtvovati svoje narodnosti. Čakajte, da vidite naše delo. Bodočnost je naša!«

Drugi govornik je bil gosp. Slavoj Škrlič, ki je v dolgem govoru razkladal pomen in namene naše narodne delavske organizacije. Politično društvo »Edinost« je dalo ljudstvu narodno zavednost, naša narodna delavska organizacija prinese našemu delavcu odrešitev. Prišlo je solnce, ki bo ogrevalo. Zadržali so nas, a sedaj smo se vzdramili. Tepli so nas, a sedaj smo se zavledli. Sedaj smo tu in se ne dajamo več žaliti. Omenivši zadnje dogodke v Trstu, je govornik pozival na zložen boj za prava našega delavstva. Trst je oko v svet tudi za slovenskega delavca. Bodoči rod bi nas preklinjal, ako bi mi ne branili in mu obranili te pozicije. Socialna demokracija pa bi hotela astrahtirati popolnoma od narodnostnega momenta, ker jej je želodec — kakor očitno priznavajo — nad vse. Govornik je zaključil s toplim apelom in vslikniviš: pri nas je glava in — srce za vas!

Zborovalec Ivan Skrijan bi želel intenzivnega in kolikor možno mirnega dela za gospodarsko organizacijo v tej občini. Zato je vabil na složno delo.

Zborovalec Josip Babič je tudi priporočal složno postopanje. Organizujmo se, da bomo mi res dajali kar drugi le obljubljajo. Če bomo organizirani, bomo močni, a z močjo si izvojujemo vse. Na zaključku je dokazoval kako nevarni bi bili za slovenske delavce legitimacijski listi, kakor bi jih hotela uvesti socialna demokracija.

Na to je predsednik dr. Mandič zaključil shod s primernim govorom, v katerem je pozival slovensko delavstvo, naj se v naši organizaciji združi v močno nepremagljivo falango.

S tem je bil zaključen oficiojni shod, ali tudi potem so se vršili prijateljski razgovori, ki so se zaključili sklepom, da se za miljski hrib zasnuje večji agitacijski odbor, — sestavljen iz zastopnikov raznih vasi.

Suplent na učiteljsku v Kopru g. Aleksander Šantel je imenovan provizoričnim učiteljem na hrvaški gimnaziji v Pazinu.

Tuji v Opatiji. Od 1. do 11. septembra 1907. je bilo v Opatiji 1549 tujecev. Od 5. do 11. septembra 1907. je na novo došlo 972 oseb. Dne 11. septembra 1907. je bilo navzočih 2384 oseb.

Brzjojavna postaja v Lazaretu se glasom odloka trgovskega ministerstva opusti koncem t. m.

Vesti iz Kranjske.

Nevarna domača zdravila. V novo-meško bolnišnico so te dni pripeljali dvoje ranjencev, ki sta imela rane obvezane s krav-

MACHINE & Co.

Koncesijonirana pisarna za **trgovske informacije** in iztirjevanja
ulica Molin piccolo štev. 8
Dopisniki v vseh mestih sveta.

M. U. Dr. Ant. Záhorský

se je povrnil in prevzel svoj ambulatorij
ulica Torre Bianca štev. 8
Ordinuje od 9-11 predp., 2-4 ure pop.
Telefon št. 1384.

Velika izbora Pohištva

Pohištvo svetlo in temno, spalne in jedilne sobe, divani, obešala, pisalne mize, železne postelje, slike zrcala, stolice, popolno pohištvo za kuhinje in tudi posamezni komadi.

Trst, via Chiozza 8

(Rudeče table)

VITTORIO DOPLICHER

Najnižje cene.

Dr. Fran Korsano

specijalist za sifilitične in kožne bolezni

ima svoj ambulatorij

v Trstu, v ulici San Nicolò štev. 9

(nad Jadransko Banko)

Epnejema od 12. do 1. in od 5. in pol do 6. in pol pop

Prilika!! Okoristite se!!

V ulici Beccherie štev. 3

najdete v veliki izbiri

okvirje vsake vrste in delalnico

za povečanje fotografij

po najnižih cenah.

Giulio Zanolla

krojačnica

TRST — ulica Torrente 32

Izdeluje po meri. — Moderni kroj.

Točna izvršitev. — Cene zmerne.

Irgovina z manufakturnim blagom

ANTON SANZIN pok. Frana - Trst, Barriera vecchia št. 11

VELIKA IZBERA iz barvanega fuštanja za srajce in olčke, pletenine, moderci in razne potrebščine; srajce za moške bele, barvane in fuštanjaste. — Ovratniki ovratnice in konfekcionirano blago za delavce.

Gianoni Giovanni

komisijonar in zastopnik
ulica CHIOZZA 45

Izključno zastopnik z zalogo na debelo in drobno

Graetzin - Licht D. R. P. 126-135 (Mannesman)

Beložarna luč, takozvani električni plin, 100 sveč svetlobe, prihrani se 40% na plinu, prihrani se mrežice in cilindre. — Prodaja mrežic, tulipanov, cilindrov in drugih potrebščin po tovarniških cenah. Aparati z mrežico za petrolejne svetiljke 80 sveč svetlobe. V 15 urah porabi 1 liter petroleja. Zaloga papirja, apaniranega stekla in umetnega puhlača, macole iz jekla za kamenoseke.

Komisijsko in agentursko podjetje

VEKOSLAV PLESNIČAR, Trst

ulica Gaetano Donizetti št. 5

Zastopnik z zalogo užigalic družbe sv. Cir. in Metodija, testenin tovarne Znideršič & Valenčič, čokolade, praške gnjati ter raznih drugih predmetov.

: : Nova zastopstva še vedno sprejemajo : :

Vdobe se tudi potom mojega podjetja najzanesljiveje informacije iz trgovskih krogov.

Materijal za stavbinska dela

po jako ugodnih cenah

edino pri **Lodovico Bastiancig**

TRST, ulica Solitario 2 — Tel. 1654

Skladišče tehničnih potrebščin.

HOTEL BALKAN78 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopeli
Cene zmerno. Počitaj & Xugi**HOTEL BALKAN**

jekom in konjskim blatom. Nevarnost je velika, da se jim je zastrupila kri.

Vseslovenski trgovski shod namerava 20. oktobra t. l. prirediti v Ljubljani trgovsko društvo „Merkur“.

Društvo notarskih kandidatov za Graško nadsodišče s sedežem v Ljubljani je imelo v nedeljo v restavraciji v Ljubljani po svojem enoletnem obstanku prvi občni zbor.

Vesti iz Stajerske.

Dr. Janko Sernec proti dr. Benkoviču. Na shodu v Št. Jurju ob Južni železnici je državni poslanec dr. Benkovič imenoval dr. Janka Serneca lažnjivca. Ker dr. Benkovič ni hotel dati zadoščenja, ga je dr. Sernec v brežiškem „Narodnem domu“ vsprico drugih udaril dvakrat s pasjim bičem po obrazu.

Pri občinskih volitvah v trgu Šmarje pri Jelšah so bili soglasno izvoljeni kandidati, ki so bili postavljeni od narodnih strank.

Vesti iz Koroške.

Umrli je na Koroškem upravitelj Brionskega otoka Alojz Zuffar v starosti 56 let. Pokojnik si je pridobil velikih zaslug za obdelovanje omenjenega otoka.

Razne vesti.

Nova italijanska vojna ladija. V nedeljo so v Livornu v navzočnosti ministra mornarice in načelnikov oblasti spustili v morje novo oklopno križarko „Pisa“.

Zvonik sv. Marka v Benetkah so že dozidali 10.80 metrov visoko. Vsak teden dozidajo 80 cm, tako, da bo zvonik v dveh letih dogotovljen.

Samomor cele rodbine. V Kolaru so se zastrupili oficijal deželne bolnišnice Litvay, njegova soproga in obe hčeri, 14 in 16 let stari. Vzrok samomora je bil, ker je bil Litvay zaradi sleparskih manipulacij odpuščen iz službe.

Roparski brlog je našla policija v nekem libonskem predmestju. Roparji so imeli svoje skrivališče v neznanih rovih starorimskega vodovoda. V teh rovih je našla policija osem segnitih človeških trupel in cel kup človeških kosti. Zadnja leta je izginilo mnogo premožnih oseb iz Lizbone, ne da bi jim mogla priti policija na sled. — Vse te ljudi so roparji ubili in skrili v podzemskih prostorih.

18. rudarski kongres se je otvoril v ponedeljek v Solnogradu.

Bivši minister dr. Rexek je prišel pod kuratelo vsled blaznosti. Minister se nahaja v nekem zavodu za umobolne.

20.000 državnih slug je zborovalo minolo nedeljo na Dunaju. V resoluciji so izrekli nado, da bo državni zbor ugodil njihovim opravičenim zahtevam.

Rio de Janeiro. Glavno in zvezno mesto braziljanske republike šteje okoli 1 milijon prebivalcev. Med temi je 150.000 mulatov, 100.000 črncev in okoli 50.000 urojenec. Razun tega je približno 30.000 Italijanov, 20.000 Nemcev in manjše število drugih naseljencev iz raznih držav Evrope.

Grozodejstva anamskega kralja. Pred nekoliko dnevi je od Francozov radi blaznosti odstavljeni anamski kralj Tan-Tay „dobrovoljno“ podpisal svojo odpoved. Tan je star še le 28 let. V minolem letu je ubil eno svojih žen, jo dal skubati in njegov kraljevski dvor jo je moral pojesti. Druge žene je dal s kleščami raztrgati, ali jih pa vreči v razbeljeno olje. Ob neki priliki se je vežbal z okna svoje palače s tem, da je s puščami streljal na 30 svojih žen, ki jih je dal na dvorišču privezati k zidu. Francozi so pač storili pametno, da so tega norca odstavili.

Kuga v Mitileni. Iz Carigrada poročajo, da so v Mitileni konstatirali dva slučaja kuge. Radi tega ne sme nobena ladija v pristanišče.

Listnica uredništva.

Dotičnika, ki je izročil našemu uredništvu neki izkaz darov, ki še ni bil prijavljen, prosimo, da se zgleda v našem uredništvu.

MALI OGLASI.

Mali oglasi računajo se po 3 stot. besedo; dodatne besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 stotink. Plača se takoj.

V najem se odda soba z dvema posteljnima v ulici Tivarnella št. 3, II. nadst. vrata 8. 1164

Trgovski pomočnik, star 17—20 let, se sprejme takoj v trgovino je tvin Josip Kocjančič, Barriera št. 19. 1164

Na prodaj ali v najem se odda hiša z vrtom v Rojanu. Cena po dogovoru. Oglasiti se je v Rojanu št. 232. 1165

Odda se v najem ljudska kuhinja dobro vpegljana. Naslov pove „Inseratni oddelk Edinosti“. 1166

Prodajo se stavbe ki nosijo 10% dobička. Razpolaga denarja na I. in II. vknjižo od 4 1/2 do 6% obresti. Menjava ne remičnin z zemljišči in dvorci. — Trst. Korso št. 2. 86

Slukarski pomočniki sprejmejo se takoj v trajno delo. Kje? pove Inseratni oddelk Edinosti. 1140

V Barkovljah se odda v najem hišica z hramom in vrtom. Naslov pove „Inseratni oddelk Edinosti“. 1166

UBIRALEC in popravilatelj g asovirjev se priporoča slavnemu občinstvu — Andrej Pečar, ulica Dante Alighieri 3. 1030

Angelo Lizza

slukar, dekorator, slika izveske itd., lakir — Trst — ulica Paduina št. 9 (vokal ulica Chiozza).

Vsprejema vsakovrstno dekoracijsko, umetniško delo, kakor sobe izveske in lakiranja.

Captol
Edina, po znanstvenih navodilih pripravljena

Voda za lase
po napovedih sanitetnega svatnika Dr. med. Eichhoff v Elberfeld-u. za čiščenje, blajenje in krepanje glave, kožo, za odvlajanje števov, posebno tudi proti luskinam, trgovalu kože in izpadanju las.
Edini izlovalac
FERD. MÜLHENS
Ces. kralj. dvorni zalagatelj
KOLONIJA o/R
Podružnica: DUNAJ IV, Heumühlgasse 3
Dobi se v lekarnah, m'rošnicah in parfimerijah.

Urad
za informacije v vseh vprašanih
tičočih se vojašine
od kompetentne oblasti za to pooblaščen
daje vsa potrebna navodila, spadajoča v vojaške posle ter sprejema v oskrbo in nauk vse mladeniče, kateri se po § 65 obrambenega zakona želé usposobiti za enoletne dobrovoljce.
Natančnejša ustmena in pisarna pojasnila daje:
M. Minić, Zagreb
Kapucinska ulica št. 11.

The Albolina Company

Prva tovarna luga za žehtanje na mrzlo brez priprav in truda

TRST -- ulica Torricelli št. 6 -- TRST

Prodaja po vseh prodajalnicah.

Žovarna daje uzorce na poskušnjo brezplačno.

Rodolphe Maas, Trst — ulica Farneto 38

Olje za stroje, cilindre, dinamo, motore itd.

posebno za žage na paro in mline.

Nitni bombaž za čiščenje strojev.

Patrizio Pittaro & Giovanni Bianchi

Avtorizovana delavnica za električno napeljavo

TRST, Largo Santorio Santorio št. 5 v začetku ulice Farneto

Napeljava elektr. zvoncev, brzojavov, telefonov in strelododov.

Popolne napeljave električne luči.

Motori in električna vetrila. — Postavljanje svetilk itd.

Aparati baterije in potrebšline za električno zdravljenje.

Delo se izvršuje hitro in natančno. — CENE ZMERNE. — CENIKI ZASTONI.

Poljedelci! Poljedelske stroje, stiskalnice za olje, sadje itd. kupite le pri trdki**G. VETTER & Co. TRST**

ulica Istituto št. 10 -- Telef. 15-92

Edini zastopniki tovarne poljedelskih strojev PH. MAYFARTH & Co., Dunaj.

F. P. VIDIC & Komp. Ljubljana

opekarna in zaloga peči, ponudijo vsako poljedno množino patentiranih

zarezananih strešnikov

„Sistem Marzola“ (Strangfalzziegel) „Sistem Marzola“

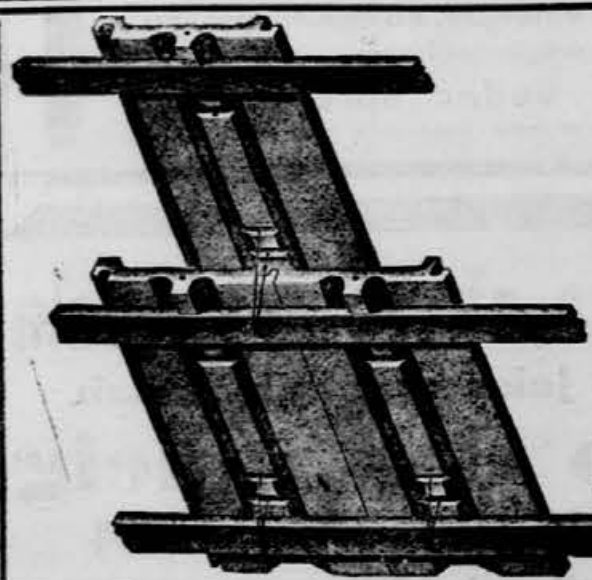
Barve: a) rdeči naravno žgani, b) črno impregnirani.

Najličneje, najcenejše in najpriprosteje strešno kritje.

Vsaki strešnik se zamore na late prbiti ali pa z žico privezati, kar je go tovo velike važnosti za kraje, ki trpe po močnem vetru in burji.

Vzorce in prospekte pošljemo na željo brezplačno.

Takojšnja in najzanesljivejša postrežba.

Sprejmejo se zastopniki.

Naznanjam p. n. gospodom klientom, da je moja
prodajalnica jestvin in kolonijalnega blaga
preskrbljena z vsakovrstnimi jedili in vedno svežim blagom:
ulica Belvedere št. 2
Toplo se priporoča lastnik
NIKOLA ERCEGOVAC.

Zdravljenje krvi

Čaj „Tisočerni cvet“ (Millefiori)
Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim sluca em, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. Jeden omet za zdravljenje stane 1 K ter se dobiva v odlični kovani lekarni
PRAXMARER „fi due Mori“ Trst, veliki trg

Restavracija Milano

Ulica Stadion št. 10

danes zvečer ob 7. uri

Veliki koncert dunajskih dam.

Zaloga vina in piva

v buteljkah iz zagrebske in puntigamske tovarne s prodajo na drobno za družine edino-le pri **S. KERZEJ Trst**
ulica Cereria št. 6.

BARVARNICA pralnica in čistilnica oblek na suho

CENE ZMERNE. Ulica Farneto 11. A. Boegan.

Podpisani sem v ulici Laz zaretto veechio št. 19 na voglu ulice San Giorgio) otvoril

ZALOGO VINA

na domačo rabo, pridelak iz svojih vinogradov v Bolu (otok Brač) in ga prodajam v sodčkih in steklenicah. Za sam kraj Van agotvorja, da je kakovost najboljša. Da samorec cenjenim odjemalcem jamčim za pristno vino, sem sklenil, da ga dobiram v originalnih sodčkih naravnost iz svojih kleti v Bolu in da ga tako razpošiljam tudi na stanovanja.

Za krčmarje in gostilničarje primerne cene. Vadi, da me počastite s Vašo naročbo belešim se zaježanje
IVAN CVITANIĆ.

Za vsakovrstne naročbe mineralnih vod, obrnite se na centralno zalogo vseh naravnih mineralnih vod
Angelo Devetak -- Trst
ulica Acquedotto 22. — Tel. 1484

Tapecirarska delavnica Alberto Sencich

Trst, via Tiziano Vecellio št. 4
vsprejema vsako tapecirarsko delo in tudi popraviljanja.

CENE NIZKE.

KJIGOVEZNICA
Tovarna trgovskih registrov
Gustavo Tassini & Figlio
Trst, Via Porporella št. 5 - ogel Via della Sanità

Guerino Marcon

ulica Tivarnella št. 3.
Priporoča svojo zalogo oglja in drvi ki je vedno preskrbljena z najboljšim kranjskim blagom. Prodaja na debelo in drobno.
Pošiljanje na dom.
Telefon št. 1684.

Sprejmejo se zastopniki.